

Sygn. akt V Ua 4/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Szykut

Sędziowie: SSO Barbara Odelska, SSO Tamara Kulczewska-Miszczak (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Zadrożna Katarzyna

po rozpoznaniu w dniu **28 czerwca 2013 r.** w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania M. S.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 stycznia 2013 r. sygn. akt V U 306/10

oddala apelację

UZASADNIENIE

Ubezpieczona – M. S. r.wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.Inspektoratu w C.z dnia 29.10.2010r., znak: (...) odmawiającej przyznania jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, któremu uległa w dniu 07.01.2010r.

W uzasadnieniu podniosła, że warunkiem wyłączenia prawa do świadczeń jest przyczynienie się ubezpieczonego, i to w stopniu znacznym, do powstania wypadku. Sam stan nietrzeźwości ubezpieczonego nie jest bowiem wystarczającą przesłanką do pozbawienia go prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie, chyba że pracodawca na podstawie okoliczności zdarzenia ustali, że nastąpiło przerwanie związku z pracą. Zachowanie ubezpieczonego, który był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających lub psychotropowych, musi stanowić współprzyczynę zaistnienia wypadku, aby ubezpieczonemu odmówić świadczeń wymienionych w ustawie. W jej przypadku nie doszło do przerwania związku z pracą, co więcej - w protokole powypadkowym wskazano jako przyczyny wypadku: nieprawidłową osłonę piły, nieskuteczną osłonę pedału sterowania, niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy oraz nieprawidłową temperaturę w pomieszczeniu pracy. Tym samym stan jej nietrzeźwości nie był przyczyną zaistniałego wypadku przy pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Na uzasadnienie wskazał, że bezspornym w sprawie jest, że w dniu zdarzenia ubezpieczona była pod wpływem alkoholu. Ubezpieczona zatrudniona była w firmie (...) sp. z o.o. na stanowisku pilarz pomocnik w produkcji drzewnej. Do obowiązków ubezpieczonej należała obsługa piły tarczowej do cięcia poprzecznego tarcicy, w szczególności docinanie materiału na ustalony wymiar. Do pracy w dniu wypadku ubezpieczona przystąpiła będąc pod wpływem alkoholu. W pierwszym z protokołów z ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, sporządzonym w dniach 08.01.2010r. – 18.01.2010r. jako przyczyny wypadku wskazano:

- piła tarczowa do przecinania poprzecznego obsługiwana przez poszkodowaną będącą pod wpływem alkoholu;
- niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności, nieprawidłowe zachowanie pracownika spowodowane działaniem alkoholu.

Stwierdzono wówczas, iż wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przez ubezpieczoną przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez nią umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W kolejnym protokole ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy sporządzonym w dniach 24.09.2010r. – 01.10.2010r. pojawiają się już inne przyczyny wypadku, w szczególności: niska temperatura powietrza, nieskuteczna osłona piły tarczowej, nieskuteczna osłona pedału sterującego, niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy. W ocenie organu rentowego, główną przyczyną wypadku przy pracy było pozostawianie przez ubezpieczoną pod wpływem alkoholu.

Wyrokiem wydanym w dniu 18 stycznia 2013r. w sprawie VU306/10, Sąd Rejonowy w Słupsku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonej prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu 55% uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek wypadku przy pracy z dnia 7 stycznia 2010r. w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dacie wydania decyzji za każdy procent tego uszczerbku.

Sąd Rejonowy ustalił, iż M. S. ma 29 lat. Obecnie nie pracuje.

Ubezpieczona od dnia 21 sierpnia 2006r. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej z siedzibą w L.w (...) w B., ostatnio na stanowisku pomocy produkcji drzewnej.

Do jej obowiązków należało przycinanie na pile do cięcia poprzecznego desek na ustalony wymiar. (bezsporne)

W dniu 7 stycznia 2010r. ubezpieczona stawiała się do pracy w (...) w B.o godzinie 16.00. Miała pracować do godziny 2.00. Pracę wykonywała zespołowo z pracownikiem P. S..

Około godziny 23.20 po przycięciu deski, kiedy ubezpieczona przykładła ją do prowadnicy, w celu dalszego cięcia, piła wykonała posuw roboczy i ucięła ubezpieczonej prawą dłoń. Znajdujący się obok P. S. podtrzymał poszkodowaną, natomiast operator wózka widłowego – E. S. powiadomił o zaistniałym zdarzeniu mistrza J. F. oraz wezwano karetkę pogotowia, która przewiozła ubezpieczoną do szpitala.

W dniu 8 stycznia 2010r. ubezpieczona przeszła replantację śródreźca prawego z zespoleniem kostnym kości śródreźca drutami K., zespoleniem trzech tętnic palcowych i czterech żył koniec do końca, zespoleniem nerwów palcowych wspólnych oraz zszyciem ścięgien zginaczy głębokich palców I-V i ścięgien prostowników.

W dniu 18 stycznia 2010r. ubezpieczona przeszła amputację palca V ręki prawej.

W dniu 26 stycznia 2010r. ubezpieczona przeszła amputację palca III ręki prawej na poziomie paliczka bliższego z wycięciem tkanek martwiczych.

W dniach od 10 lutego 2010r. do 18 lutego 2010r. ubezpieczona przebywała w Klinice (...) ogólnej i ręki, gdzie wykonano nefrektomię i zaopatrzono ubytek tkanek miękkich kciuka uszypułowanym płatem skórno – powięziowym okolicy pachwiny.

W dniu 9 marca 2010r. ubezpieczona przeszła odcięcie płata pachwinowego i plastykę.

Decyzją z dnia 29 października 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w S. – Inspektorat w C. odmówił ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, któremu ubezpieczona uległa w dniu 7 stycznia 2010r.

Jako przyczynę podał, iż w dniu zdarzenia ubezpieczona pracowała będąc pod wpływem alkoholu, a tym samym przyczyniła się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku.

U ubezpieczonej rozpoznano stan po amputacji ręki prawej na wysokości śródrezcza – bezużyteczność ręki prawej. W wyniku wypadku ubezpieczona doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 55 %.

U ubezpieczonej rozpoznano stan po amputacji ręki prawej, uszkodzenie ortopedyczne, bez uszkodzenia nerwów obwodowych – czucie zachowane. Łączny uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonej wynosi 55 %.

W dniu zdarzenia M. S.była w stanie nietrzeźwości. O godzinie 1.05 dnia 8 stycznia 2010r. ubezpieczona miała 0,48 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Również pracownik P. S.był w stanie nietrzeźwości. O godzinie 2.15 dnia 8 stycznia 2010r. miał 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

Do wypadku mogło dojść niezależnie od stanu psychofizycznego ubezpieczonej, gdyż maszyna w swojej konstrukcji była maszyną z założenia niebezpieczną, niosącą duże ryzyko wystąpienia zdarzenia wypadkowego.

Gdyby maszyna posiadała odpowiednie urządzenia sterownicze i zabezpieczenia strefy niebezpiecznej to do wypadku nie mogłoby dojść nawet w sytuacji nieprawidłowego wykonywania pracy przez pracownika, w tym ewentualnych błędów wynikających ze złego stanu psychofizycznego pracownika.

Maszyna (pilarka tarczowa przegubowa), na której pracowała ubezpieczona nie spełniała minimalnych wymagań co do bezpieczeństwa jej obsługi. Nie posiadała odpowiednich urządzeń sterowniczych, ani zabezpieczeń strefy niebezpiecznej tj. strefy pracy ostrza piły, w szczególności:

1. przyciski sterownicze nie posiadały oznaczeń,
2. pedał uruchamiający piłę nie posiadał osłony zabezpieczającej przed przypadkowym nadepnieniem i uruchomieniem, nie był na stałe przymocowany do podłoża,
3. włącznik elektryczny przy pedale nie posiadał zabezpieczenia przed uszkodzeniem lub zanieczyszczeniem,
4. jest możliwy swobodny dostęp ręką do tarczy piły w czasie jej ruchu,
5. operowanie ręką w strefie cięcia nie zatrzymuje maszyny
6. pedał sterowniczy uruchamiający pilarkę umieszczony jest na tyle blisko ostrza piły, że w momencie naciskania pedału pracownik może sięgnąć ręką do strefy cięcia przez tarczę piły,
7. brak osłony ograniczającej dostęp do strefy cięcia od czoła maszyny.

Ubezpieczona była przeszkolona w zakresie obsługi pił, a także w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Ubezpieczona знаła pilarkę, bo pracowała na niej od 3,5 roku.

Ubezpieczona w dniu zdarzenia podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, iż odwołanie M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. Inspektoratu w C. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym między stronami było, że ubezpieczona w dniu zdarzenia była w stanie nietrzeźwości.

Sporne między stronami było czy ubezpieczona, będąca w stanie nietrzeźwości, przyczyniła się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku przy pracy, któremu uległa w dniu 7 stycznia 2010r.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2009r. Nr 167, poz. 1322) – zwanej dalej „Ustawą wypadkową” – świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, który będąc w stanie nietrzeźwości, przyczynił się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku.

Stan nietrzeźwości definiuje art. 46 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, który stwierdza, że nietrzeźwość zachodzi wtedy, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do: stężenia we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Natomiast, o przyczynieniu się ubezpieczonego można mówić wówczas, gdy jego zachowanie powstaje w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem jako jedna ze współsprawczych przyczyn doprowadzających do wypadku. Co się tyczy kwestii przyczynia się znacznego, to zgodnie z językowym znaczeniem należałoby uznać, że chodzi o przyczynienie się mające charakter większy od pozostałych czynników, dość duży czy pokaźny.

Tym samym znaczne przyczynienie się, jest przyczynieniem kwalifikowanym, bowiem nie każde przyczynienie się może być podstawą do utraty prawa do odszkodowania. Innymi słowy ustawodawca rozróżnia przyczynienie zwykle – o mniejszym natężeniu i przyczynienie znaczne – o istotniejszym znaczeniu.

Wyłączenie prawa do świadczeń nie zostało w przypadku art. 21 ust. 2 Ustawy wypadkowej uzależnione od wyłącznego spowodowania wypadku przez ubezpieczonego pozostającego pod wpływem alkoholu. Ustawodawca złagodził zatem kryteria pozbawienia prawa do świadczeń.

Konstrukcja ustawowa tej przesłanki wskazuje jednak, że pozbawienie świadczeń wypadkowych nie jest sankcją za samo naruszenie obowiązku trzeźwości zawodowej.

Jest to sankcja za zachowania, które doprowadziły albo przyczyniły się bezpośrednio do wystąpienia przyczyny zewnętrznej wypadku przy pracy.

Wynika to także z orzecznictwa Sądu Najwyższego, który stoi na stanowisku, że jeżeli pracownik, co do zasady, wykonuje swoje obowiązki pracownicze w stanie nietrzeźwości, to nie przysługują mu świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego tylko wówczas, gdy – będąc w stanie nietrzeźwości – przyczynił się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku (wyrok SN z dnia 13.07.2011r., LEX nr 1043989).

Zatem, w ocenie Sądu Rejonowego. sam stan nietrzeźwości w ogóle nie uzasadnia utraty uprawnień.

By do tego doszło muszą być spełnione łącznie trzy przesłanki:

1. nietrzeźwość;
2. przyczynienie;
3. znaczne przyczynienie.

Ustawodawca co do zasady nie wyklucza przysługiwania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego nawet pracownikowi, który uległ wypadkowi w stanie nietrzeźwym – pracując lub pozostając w oczekiwaniu na wykonywanie

powierzonych mu zadań, chyba że pozostawanie w stanie nietrzeźwości w istotnym stopniu przyczyniło się do spowodowania wypadku w tym rozumieniu, że bez stanu nietrzeźwości można by uniknąć zdarzenia wypadkowego (wyrok SN z dnia 08.06.2011r., I UK 418/10 LEX 950428).

W niniejszej sprawie organ rentowy wskazywał, że praca jaką ubezpieczona wykonywała, była pracą wymagającą koncentracji i precyzji, która nie mogła mieć miejsca w przypadku pozostawania pod wpływem alkoholu, a zatem przystępując do pracy przyczyniła się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku. Ubezpieczona zaś, słuchana w charakterze strony, twierdziła, że spożycie przez nią alkoholu w dniu wypadku nie miało wpływu na sposób wykonywania w tym dniu przez nią pracy. Według niej przyczyną wypadku był stan techniczny obsługiwanej przez nią w dniu zdarzenia piły.

Dlatego też, Sąd I Instancji, działając na podstawie art. 278 kpc dopuścił i przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu (...) na okoliczność ustalenia stanu technicznego pilarki tarczowej przegubowej (...), którą w dniu wypadku obsługiwała ubezpieczona ze wskazaniem, czy w ówczesnym stanie technicznym spełniała ona minimalne wymogi w zakresie bhp i czy mogły występować nieprawidłowości w pracy pilarki, o których mówi ubezpieczona, a także na okoliczność ustalenia, czy ubezpieczona posiadała odpowiednie umiejętności umożliwiające prawidłową obsługę wymienionej pilarki, w tym także, czy przeszła odpowiednie przeszkolenie umożliwiające bezpieczne wykonywanie pracy oraz czy stwierdzony u ubezpieczonej po wypadku stan nietrzeźwości mógł w znacznym stopniu przyczynić się do doznania przez ubezpieczoną urazu ciała.

Opinia została sporządzona przez specjalistę zawodowo i stale zajmującego się problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy.

Biegły zapoznał się z aktami sprawy i przeprowadził w dniu 31 sierpnia 2011r. wizję lokalną. W sporządzonej opinii biegły przede wszystkim stwierdził, że maszyna, na której pracowała ubezpieczona nie spełniała minimalnych wymagań. Wskazał, że zgromadzony materiał dowodowy nie zawiera żadnego wskazania pozwalającego na stwierdzenie, że do zdarzenia nie mogłoby dojść gdyby ubezpieczona byłaby trzeźwa.

Co więcej wywiódł, że do wypadku mogło dojść niezależnie od stanu psychofizycznego ubezpieczonej, gdyż maszyna w swojej konstrukcji była maszyną z założenia niebezpieczną, niosącą duże ryzyko wystąpienia zdarzenia wypadkowego. Gdyby maszyna posiadała odpowiednie urządzenia sterownicze i zabezpieczenia strefy niebezpiecznej, to do wypadku nie mogłoby dojść nawet w sytuacji nieprawidłowego wykonywania pracy przez pracownika, w tym ewentualnych błędów wynikających ze złego stanu psychofizycznego pracownika.

Biegły zwrócił uwagę także na nieprawidłową organizację pracy, pracodawca powszechnie tolerował usuwanie dłonią odpadów ze stołu – bez użycia elementów do tego przeznaczonych. Dodatkowo na stanowisku występowało szereg elementów mogących przyczynić się do wypadku, jak nierówna posadzka, złe oświetlenie, niska temperatura. Wszystkie te czynniki w ocenie biegłego niewątpliwie mogły wpłynąć na zaistnienie wypadku.

W opinii biegły wskazał także, że fakt ukończenia przez ubezpieczoną szkoleń z zakresu bhp nie daje podstaw do stwierdzenia, że ubezpieczona miała możliwość bezpiecznego wykonywania pracy na danej maszynie. Wynika to z faktu, że stanowisku pracy ubezpieczonej nie spełniało szeregu wymogów bezpieczeństwa zarówno w aspekcie technicznego bezpieczeństwa pracy, jak i organizacji pracy. W szczególności organizacja i sposób wykonywania pracy był z założenia sposobem niebezpiecznym, gdyż dopuszczał operowanie dłońmi w strefie niebezpiecznej wynikającej z ruchu roboczego tarcz piły. Ubezpieczona była nauczona takiego sposobu wykonywania pracy i traktowała go, jako prawidłowy.

Sąd powołał również, na podstawie art. 278 kpc, biegłych z zakresy ortopedii i neurologii, w celu ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu doznanego przez ubezpieczoną M. S..

Opinie sądowo – lekarskie sporządzone zostały przez lekarzy specjalistów w oparciu o dokumentację medyczną znajdującą się w aktach oraz badanie ubezpieczonej.

W opinii biegły z zakresu ortopedii zaopiniował, że u ubezpieczonej rozpoznano stan po amputacji ręki prawej na wysokości śródrezcza – bezużyteczność ręki prawej. W wyniku wypadku ubezpieczona doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 55%. Podał, iż wysokość uszczerbku ustalił na podstawie pkt 136 ppkt c, pkt 138 ppkt b, pkt 139 ppkt a oraz pkt 140 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002r. Nr 234 poz 1974). Według punktu 136 ppkt c wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka ręki prawej należy zakwalifikować jako uszczerbek na zdrowiu wymiarze od 20 – 30 %. Według punktu 138 Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego oraz II kości śródrezcza (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące znaczne ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia ręki prawej należy zakwalifikować jako uszczerbek na zdrowiu w wymiarze od 8 - 12%. Natomiast według punktu 139 ppkt a utrata całego paliczka lub części paliczka palca trzeciego i czwartego - za każdy paliczek ręki prawej należy zakwalifikować jako 3% uszczerbek na zdrowiu, zaś z punktu 140 Utrata palców III, IV lub V z kością śródrezcza ręki prawej należy zakwalifikować jako 12% uszczerbek na zdrowiu. Łącznie daje to 55% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

W opinii biegła z zakresu neurologii zaopiniowała, że rozpoznała u ubezpieczonej stan po amputacji ręki prawej z uszkodzeniem ortopedycznym, bez uszkodzenia nerwów obwodowych – czucie zachowane. Uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonej wynosi łącznie 55%. Podała, iż wysokość uszczerbku ustaliła na podstawie pkt 136 ppkt c, pkt 138 ppkt b, pkt 139 ppkt a oraz pkt 140 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002r. Nr 234 poz 1974). Według punktu 136 ppkt c wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka ręki prawej należy zakwalifikować jako uszczerbek na zdrowiu wymiarze od 20 – 30 %. Według punktu 138 Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego oraz II kości śródrezcza (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące znaczne ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia ręki prawej należy zakwalifikować jako uszczerbek na zdrowiu w wymiarze od 8 - 12%. Natomiast według punktu 139 ppkt a utrata całego paliczka lub części paliczka palca trzeciego i czwartego - za każdy paliczek ręki prawej należy zakwalifikować jako 3% uszczerbek na zdrowiu, zaś z punktu 140 Utrata palców III, IV lub V z kością śródrezcza ręki prawej należy zakwalifikować jako 12% uszczerbek na zdrowiu. Łącznie daje to 55% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Ustalając przyczynę wypadku przy pracy, jakiemu uległa ubezpieczona w dniu 7 stycznia 2010r. Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opinia wydana przez biegłego w ocenie Sądu jest jasna i czytelna.

Spełnia wymogi fachowości, rzetelności i logiczności. Wnioski zawarte w opinii zostały uzasadnione w sposób jasny i przekonujący.

Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii. Jednak stanowisko biegłego Sąd uznał za przekonujące i wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy, bowiem biegły w swojej opinii w sposób dokładny i wyczerpujący odpowiedział na postawione przez Sąd pytania i tym samym wyjaśnił w sposób nie budzący wątpliwości sądu co do przyczyny wypadku przy pracy z dnia 07.01.2010r. Nadto, na rozprawie w dniu 18 maja 2012r. biegły w ustnej opinii uzupełniającej podtrzymał opinię wydaną w sprawie, wskazując iż na moment dokonywania przez niego oględzin maszyny na potrzeby wydania opinii nie spełniała ona minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa, nawet po dokonaniu poprawek, które opisywał w opinii.

Ponadto, Sąd Rejonowy oparł się także na zeznaniach świadków: P. S., J. F. oraz S. S., które były logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające, a nadto w odczuciu Sądu szczere.

Sąd oparł się także na zeznaniach ubezpieczonej słuchanej w charakterze strony, które były spójne z zeznaniami świadków oraz pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Reasumując, w ocenie Sądu I instancji stan nietrzeźwości, który nie przyczynia się w znacznym stopniu do spowodowania wypadku nie stanowi prawnej przeszkody do ustalenia wypadku przy pracy. Do wypadku doszło nie tylko z powodu nietrzeźwości M. S., ale również z powodu nieprawidłowego stanu technicznego pilarki i nieprawidłowej organizacji pracy, a te okoliczności nie były zależne od powódki i nie można na nią przenieść odpowiedzialności w tym względzie.

Biorąc pod uwagę natężenie ilościowe i jakościowe nieprawidłowości dotyczących pilarki i organizacji pracy, jak również opinię biegłego, że do wypadku mogło dojść nawet gdyby powódka była trzeźwa, Sąd Rejonowy przyjął, że fakt nietrzeźwości w niniejszych okolicznościach nie przyczynił się w znacznym stopniu do wystąpienia wypadku.

Nie jest wykluczone, że stan nietrzeźwości może być oceniany nie według normy z art. 21 ust. 2 Ustawy wypadkowej, lecz według normy z art. 21 ust. 1 Ustawy wypadkowej, czyli jako naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia, zdrowia spowodowane umyślnie lub skutek rażącego niedbalstwa.

Nietrzeźwość oceniana będzie wtedy jako wyłączna przyczyna wypadku, zatem nie na skali przyczynienia się do wypadku (wyrok SN z dnia 05.11.2009r., II UK 100/09 LEX nr 558586). Oceniając nietrzeźwość ubezpieczonej M. S. z punktu widzenia art. 21 ust. 1 Ustawy wypadkowej nie można przyjąć, że jej zachowanie było wyłączną przyczyną wypadku, gdyż z opinii biegłego wynika, że:

1. maszyna, na której pracowała ubezpieczona nie spełniała wymogów bezpieczeństwa;
2. stanowisko, na którym pracowała ubezpieczona również nie spełniało minimum bezpieczeństwa (oświetlenie, posadzka, organizacja pracy);

co bezsprzecznie miało wpływ na wypadek.

Sąd ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonej oparł się na opiniach biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii. Opinie te sąd uznał za wiarygodne, ponieważ zostały sporządzone przez osoby dysponujące należyтым wykształceniem oraz doświadczeniem zawodowym z dziedziny medycyny adekwatnej do schorzenia ubezpieczonej. W ocenie Sądu należy stwierdzić, że opinie te spełniają wymogi fachowości, rzetelności i logiczności. Wnioski zawarte w opiniach zostały uzasadnione w sposób jasny i przekonujący. Ponadto opinie zostały sporządzone przez lekarzy specjalistów, a zatem zawarte w nich twierdzenia są poparte specjalistyczną wiedzą na wysokim poziomie. Opinie są jednoznaczne i stanowcze. W tym stanie rzeczy przedmiotowe opinie przyjąć należało za podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych co do stanu zdrowia ubezpieczonej.

Nadto, żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do opinii biegłych. Tym samym uznać należało, że wysokość doznanego przez ubezpieczoną uszczerbku była w sprawie bezsporna.

Zważyć też należy, że zgodnie z art. 233 § 2 kpc opinia biegłych podlega ocenie sądu, ale w zakresie mocy przekonującej rozumowania biegłych i logicznej poprawności wyciągniętych wniosków. Sąd natomiast nie może wchodzić w zakres merytorycznej wiedzy biegłych. Sąd nie może nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego (biegłych), czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia. Stanowisko Sądu w tym zakresie zgodnie jest z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 19.12.1990r., I PR 149/90, OSP 1991, nr 11-12, poz. 300.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 Ustawy wypadkowej ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Zaś w myśl art. 12 ust. 1 Ustawy wypadkowej jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Mając na uwadze Sąd Rejonowy w Słupsku zmienił w całości zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej M. S. jednorazowe odszkodowanie z tytułu 55% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek wypadku przy pracy z dnia 7 stycznia 2010r. w wysokości stanowiącej 20% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wydania decyzji za każdy procent uszczerbku.

Apelację od wyroku wywiódł organ rentowy.

Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego- art. 21 ust 2 ustawy z 30 X 2002 o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – Dz. U z 2009 r nr 167, poz. 1322

We wnioskach apelujący domagał się zmiany wyroku i oddalenia odwołania, ewentualnie , uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W uzasadnieniu wniesionej apelacji apelujący wskazywał ,iż ubezpieczona przez 2 lata swojej pracy w zakładzie nigdy nie zgłaszała uwag do prawidłowości działania maszyny , która obsługiwała.

Po wypadku elektryk i mechanik dokonali przeglądu technicznego pily i jej stan techniczny określili jako dobry a maszyna została dopuszczona do dalszej eksploatacji.

Powołując się na zeznania słuchanych w toku procesu świadków i ubezpieczonej , apelujący podnosił,iż osoby te nie wskazywały ,iż przyczyną zdarzenia było nieprawidłowo działające urządzenie- nieprawidłowo działające ostrze pilarki.

W dalszej części uzasadnienia wniesionej apelacji, organ rentowy kwestionował ocenę Sądu I instancji poczynioną odnośnie zakresu przyczynienia się samej ubezpieczonej do zaistnienia wypadku, wskazując, iż wbrew stanowisku tego Sądu, przyczynienie to mało wymiar znacznego.

W odpowiedzi na apelację , działający w imieniu i na rzecz ubezpieczonej Państwowy Inspektor Pracy wnosił o jej oddalenie.

W uzasadnieniu swego stanowiska podnosił, iż organ rentowy obarcza brakiem należytej ostrożności ubezpieczoną , pozbawiając jednocześnie znaczenia dla zaistnienia wypadku , stanu technicznego maszyny , niewłaściwych warunków pracy w zakładzie .

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy stwierdza, iż w przedmiotowej sprawie ,Sąd I instancji przeprowadził wystarczające dla stanowczego rozpoznania sprawy postępowanie dowodowe, a wynik tego postępowania ocenił zgodnie z art. 233§1 kpc ,nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd ten, w sposób wnikliwy ,wyjaśnił powody rozstrzygnięcia oraz przekonywująco wykazał z jakich względów odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela to stanowisko i argumenty przywołane na jego poparcie i nie widząc potrzeby ich powtarzania w pełni się do nich odwołuje.

Odnosząc się do zarzutu apelacji naruszenia przez Sąd I instancji art. 21 ust 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych polegającego na , jak zdaje się wynikać z uzasadnienia apelacji, błędnym uznaniu, iż do wypadku ubezpieczona nie przyczyniła się w sposób rażący, zdaniem Sądu Okręgowego uznać go należy za chybiony.

Znaczące dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie były okoliczności związane ze stanem technicznym maszyny i organizacja pracy w zakładzie.

Nie ma znaczenia fakt, iż po wypadku pracownicy zakładu oceniający stan techniczny pilarki określili go jako dobry i w konsekwencji maszynę za zdatną do eksploatacji .

Z opinii biegłego z zakresu BHP w sposób jednoznaczny wynika, iż maszyna nie spełniała szeregu minimalnych wymogów w tym zakresie ;elementy sterownicze na panelu sterowniczym nie były opisane, konstrukcja pedału sterowniczego umożliwiała równoczesne przyciskanie go i operowanie dłońmi w strefie niebezpiecznej wynikającej z ruchu roboczego tarczy piły, budowa i usytuowanie pedału sterowania nożnego pozwalało stałe ułożenie stopy bezpośrednio nad nim , brak było zabezpieczeń uniemożliwiających jego przypadkowe przyciśnięcie , po jego naciśnięciu nie było wyczuwalnego oporu i skoku poprzedzającego włączenie przełącznika uruchamiającego ruch roboczy ramienia piły, zamocowanie włącznika po zewnętrznej stronie pedału uniemożliwiało zabezpieczenie go przed zewnętrznym uszkodzeniem , osłony tarczy piły umożliwiały dostęp do jej ruchomych elementów, wówczas, gdy tarcza znajdowała się w pozycji nieroboczej, maszyna nie zawierała zabezpieczeń uniemożliwiających lub ograniczających dostęp do strefy niebezpiecznej wynikającej z ruchu tarczy piły.

Nie ma znaczenia, zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew zarzutom apelacji, okoliczność, iż ubezpieczona nie zgłaszała przełożonym przez cały okres swojej pracy, zastrzeżeń co do działania maszyny i pracy na niej.

Jak to wynika z opinii biegłego ubezpieczona nie miała stworzonych przez pracodawcę możliwości bezpiecznego wykonywania pracy na maszynie. Jej stanowisko pracy nie było bezpiecznym i to w aspekcie technicznego bezpieczeństwa pracy, jak i organizacji pracy.

Ten ostatni z założeń był niebezpiecznym, gdyż dopuszczał operowanie dłońmi w strefie niebezpiecznej wynikającej z ruchu roboczego tarczy piły, takiego sposobu wykonywania pracy ubezpieczona była nauczona i traktowała jako prawidłowy.

Biegły w opinii wskazał ,iż stan psychofizyczny ubezpieczonej pozostawał bez wpływu na zaistnienie wypadku, gdyż dojść do niego mogłoby niezależnie od stanu trzeźwości ubezpieczonej.

Powodem tego była suma nieprawidłowości ;konstrukcja maszyny z założenia niosąca ryzyko wystąpienia zdarzenia wypadkowego, brak odpowiednich zabezpieczeń strefy niebezpiecznej oraz odpowiednich urządzeń sterowniczych usuwanie ręką odpadów ze stołu, operowanie w strefie niebezpiecznej maszyny wynikającej z ruchu roboczego tarczy piły, nierówna posadzka w miejscu umieszczenia maszyny, złe oświetlenie, niska temperatura.

Wyłączenie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu wywołanego wypadkiem ma miejsce w sytuacji znacznego przyczynienia się do jego zaistnienia. Przyczynienie to pozostawać musi w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem, jako jedna ze współsprawczych przyczyn doprowadzających do wypadku.

„Znaczne przyczynienie” to takie, które ma większy charakter od pozostałych czynników , dość duży czy pokaźny.

Wyłączenie prawa do świadczeń nie zostało w tym wypadku uzależnione od wyłącznego spowodowania wypadku przez nietrzeźwego ubezpieczonego.

Ustawodawca złagodził tu kryteria pozbawienia prawa do świadczeń , konstrukcja ustawowa tej przesłanki wskazuje ,że pozbawienie świadczeń wypadkowych nie jest sankcją za samo naruszenie obowiązku trzeźwości

pracownika; jest to sankcja za zachowania , które doprowadziły albo bezpośrednio przyczyniły się wystąpienia zewnętrznej przyczyny wypadku.

W toku postępowania przeprowadzonego przed Sądem I instancji w sposób niepozostawiający wątpliwości ustalono ,iż ubezpieczona-pracując w stanie nietrzeźwości - nie przyczyniła się w sposób znaczny do powstania wypadku .

W tym stanie rzeczy apelacja organu rentowego stanowiąca polemikę z prawidłowymi ustaleniami i ich oceną dokonaną przez Sąd I instancji, podlegała oddaleniu, o czym orzeczono na mocy art. 385kpc jak w sentencji.